

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Oikeudelliset ammatit

Tämän sivun alkukielistä versiota [lv](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#)

Swipe to change

ranska

Oikeudelliset ammatit

Latvia

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus oikeusalan ammatteihin Latviassa.

Syyttäjät

Organisaatio

Latvian tasavallan syyttäjälaitos (*Prokuratūra*) on keskitetty kolmiportainen oikeusviranomainen. Syyttäjälaitosta johtaa valtakunnansyyttäjä (*ģenerālprokurors*). Sen tehtävänä on reagoida lainrikkomisiin ja huolehtia siitä, että näitä rikkomisia koskevat oikeustapaukset ratkaistaan laissa säädetyn menettelyn mukaisesti. Syyttäjälaitos käsittää seuraavat tasot: valtakunnansyyttäjänvirasto (*Ģenerālprokuratūra*) aluesyyttäjänvirastot (*tiesu apgabalu prokuratūras*) piiri- tai kaupunginsyyttäjänvirastot (*rajonu [republikas pilsētu] prokuratūras*) erikoissyyttäjänvirastot (*specializētās prokuratūras*).

Valtakunnansyyttäjä voi tarvittaessa perustaa erikoissyyttäjänvirastoja, joilla on sama asema kuin piiri- tai aluesyyttäjänvirastolla. Latviassa on tällä hetkellä viisi erikoissyyttäjänvirastoa:

järjestäytynyttä rikollisuutta ja siihen liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto

monialaisia asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto

maantiekuljetusasioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto Riiaassa

talousrikoksia käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto

laittomaan huumausainekauppaan liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto.

Valtakunnansyyttäjänvirasto voi myös valvoa sellaisten elinten työtä, jotka eivät hoida syyttäjäntehtäviä vaan auttavat toimivaltuuksiansa rajoissa syyttäjiä suorittamaan tiettyjä rikostutkintaan liittyviä tehtäviä. Tällaisten elinten perustamisesta ja niiden toiminnan järjestämisestä ja lakkauttamisesta vastaa valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä päättää myös niiden organisaatiosta ja henkilöstöstä valtion talousarviosta myönnettyjen resurssien perusteella. Toistaiseksi on perustettu vasta yksi tällainen elin, [rahanpesun torjuntayksikkö](#).

Syyttäjänvirastot ovat osa tuomioistuinjärjestelmää, ja ne toimivat siten erillään lainsäädäntö- ja toimeenpanoelimistä. Latvian parlamentti (Saeima), valtioneuvosto ja presidentti voivat ohjeistaa jotakin syyttäjänvirastoa selvittämään lainrikkomistapauksiin liittyviä tosiseikkoja ja pyytää valtakunnansyyttäjänvirastolta selityksiä. Ne eivät kuitenkaan saa puuttua kyseisen syyttäjänviraston työhön edes silloin, kun se tutkii tapauksia, joilla on koko maan laajuista merkitystä.

Syyttäjät voivat vastustaa valtioneuvoston tai viranomaisten hyväksymää lainsäädäntöä sillä perusteella, että se on lainvastaista. Valtakunnansyyttäjä ja valtakunnansyyttäjänviraston yksiköiden ylimmät syyttäjät voivat osallistua valtioneuvoston kokouksiin ja ilmaista näkemyksensä niissä käsiteltävistä aiheista.

Tehtävät

Syyttäjälaitoksen tehtävistä esitutkinnassa säädetään [syyttäjälaitoksesta annetun lain](#) 2 §:ssä seuraavasti:

Syyttäjälaitos

valvoo tutkintaviranomaisten ja muiden elinten toimintaa

järjestää, johtaa ja toteuttaa esitutkintaa sekä antaa tutkintaviranomaisille rikostutkinnan hoitamista koskevia ohjeita

nostaa rikossyytteet ja toimii syyttäjänä rikosasioissa

suojelee henkilöiden ja valtion oikeuksia ja oikeutettuja etuja

laatii syytekirjelmän tai haastehakemuksen laissa säädetyissä tapauksissa.

[Rikosprosessilain](#) 36 §:n 1 momentin mukaan syyttäjä suorittaa rikosprosessissa toimia, jotka liittyvät tutkinnan valvontaan, tutkintaan, syytteen nostamiseen ja ajamiseen valtion puolesta sekä muihin toimiin.

Vastaava syyt-täjä

Vastaava syyttäjä valvoo rikosasian esitutkintaa. Hänellä on valtuudet

kumota tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen päätös

pyytää, että rikostutkijan valvoja vaihtaa tutkinnanjohtajaa tai tekee muutoksia tutkintaryhmään, jos ohjeita ei ole noudatettu tai on tapahtunut menettelyvirhe, joka vaarantaa rikosoikeudellisten menettelyjen etenemisen

tutkia kanteluita, jotka koskevat tutkintaa suorittavien syyttäjänvirastojen tai tutkintaryhmän jäsenen, rikostutkijan valvojan tai prosessitoimia suorittavan henkilön toimintaa tai päätöksiä

päättää rikosoikeudenkäynnin aloittamisesta ja tutkinnan siirtämisestä toiselle tutkintaviranomaiselle

suorittaa prosessitoimia tiedotettuaan niistä tutkinnanjohtajalle.

Tutkinnanjohtaja

Vastaava syyttäjä (tai ylemmän tason syyttäjän määräyksestä toinen syyttäjä) voidaan määrätä tutkinnanjohtajaksi (*procesa virzītājs*). Tällöin hän vastaa esitutkinnan lisäksi syyteharkinnasta. Poikkeustapauksissa syyttäjän voi nimittää tutkinnanjohtajaksi valtakunnansyyttäjä, valtakunnansyyttäjänviraston rikosoikeudellinen yksikkö tai tuomiopiirin pääsyyttäjä esitutkintavaiheessa.

Tutkinnanjohtajana syyttäjä voi

sopia syytetyn kanssa siitä, että tämä tunnustaa rikoksen

päättää rikosasian viemisestä tuomioistuimeen

antaa asian ratkaistavaksi erityismenettelyssä

keskeyttää rikosoikeudellisen menettelyn, jos siihen on oikeudelliset perusteet.

Tutkinnanjohtaja voi tehdä menettelyä koskevia päätöksiä ja toteuttaa siihen liittyviä toimia tai osoittaa tällaisia tehtäviä tutkintaryhmän muulle jäsenelle tai prosessitoimia suorittavalle henkilölle.

Johtava syyttäjä

Johtava syyttäjä valvoo laissa säädetyn menettelyn mukaisesti, että asiaa käsittelevä syyttäjä hoitaa tälle osoitetut tehtävät. Lisäksi johtava syyttäjä päättää valituksista tai kanteluista, jotka koskevat vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan päätöksiä tai toimia. Johtava syyttäjä voi esimerkiksi päättää vastaavan syyttäjän ehdotuksesta vaihtaa tutkijan valvojaa tai siirtää tutkijan toiseen tutkintayksikköön. Hän voi myös ratkaista, onko perusteltua ja lainmukaista jättää syyte nostamatta.

Johtava syyttäjä voi

kumota tutkijan, tutkintaryhmän jäsenen tai alemman tason syyttäjän tekemät päätökset

nimittää tai vaihtaa vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan, jos syytetoimia tai niiden valvontaa ei hoideta asianmukaisesti, tai ottaa itse hoitaakseen tällaiset tehtävät

perustaa tutkintaryhmän, jos liiallinen työ määrä vaikeuttaa esitutinnan saattamista päätökseen kohtuullisessa ajassa

pyytää uuden valvojan nimittämistä tutkijalle tai antaa rikostutkinnan toisen tutkintayksikön tehtäväksi.

Syyttäjä voidaan ottaa **tutkintaryhmän** jäseneksi johtavan syyttäjän päätöksestä. Tutkinnanjohtaja voi vaatia, että syyttäjä suorittaa yhden tai useamman prosessitoimen.

Tuomarit

Organisaatio

Oikeuslaitoksen perustuslaillinen perusta on [Latvian tasavallan perustuslain](#) (*Latvijas konstitūcija*) 82–86 §:ssä. Perustuslain mukaan oikeutta jakavat ainoastaan tuomioistuimet. Tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Oikeuslaitoksesta säädetään [oikeuslaitoslaissa](#). Latvian lainsäädännön mukaan tuomarit ovat virkamiehiä.

Viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten järjestöjen sekä muiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on kunnioitettava tuomioistuinten riippumattomuutta ja tuomareiden koskemattomuutta. Kenelläkään ei ole oikeutta vaatia tuomaria tiille, vaatia häneltä selitystä yksittäisen asian käsittelystä tai puuttua lainkäyttöön mistään syystä. Lainkäyttöön liittyviä tehtäviään hoitaessaan tuomari nauttii koskemattomuutta. Tuomarinviran haltija ei saa olla puolueen tai muun poliittisen järjestön jäsen.

Tehtävät

Tuomarien tehtävänä on käyttää tuomiovaltaa riita-, hallintolainkäyttö- ja rikosasioissa lain mukaisesti.

Riita-asioissa tuomari päättää kysymyksistä, jotka koskevat luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille kuuluvien oikeuksien (esim. kansalaisoikeudet, työhön liittyvät oikeudet, perheoikeudet) ja oikeutettujen etujen suojelua.

Rikosasioissa tuomari päättää, ovatko vastaajaa vastaan nostetut syytteet perusteltuja. Tuomari voi todeta vastaajan syyttömäksi ja vapauttaa hänet, tai syylliseksi ja määrätä hänelle rangaistuksen.

Hallintolainkäyttöasioissa tuomari valvoo toimeenpanovallan käyttäjän toimien (viranomaisten antamat hallinnolliset säädökset tai toteuttamat erityiset toimet) lainmukaisuutta ja käsittelee julkisoikeudellisiin suhteisiin liittyviä riita-asioita. Lisäksi tuomari vahvistaa luonnollisten henkilöiden julkisoikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet. Tuomari ratkaisee myös hallinnollisiin rikkomuksiin liittyvät asiat.

Tuomari hoitaa kaikkia prosessilainsäädännössä tuomarille tai tuomioistuimelle säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Oikeuslaitoksella on oma portaali, [Latvian kansallinen tuomioistuinportaali](#), jossa tiedot ovat toistaiseksi vain latviaksi. Tuomioistuinportaalissa on yksityiskohtaista tietoa Latvian tuomioistuinjärjestelmästä, Latviassa toimivien tuomioistuinten ja tuomarien luettelo, tuomioistuihin koskevia tilastoja ja erityyppisissä kanteissa sovellettavien menettelyiden lyhyt kuvaus, jossa korostetaan niiden pääasiallisia piirteitä ja eroja, sekä tietoa asian saattamisesta vireille tuomioistuimessa.

[Latvian tuomioistuinten sähköisten palvelujen portaali](#) puolestaan tarjoaa pääsyn anonymisoituihin tuomioistuimen päätöksiin, oikeuskäytäntöön, istuntojen aikatauluun ja muihin tietoihin. Syöttämällä asian tai haasteen numeron "Tiesvedības gaita" -kohtaan [menettelyn vaihe] saa tietoa asian tarkasta käsittelyvaiheesta, asiaa käsittelevästä tuomioistuimesta, oikeusasteesta, jossa asiaa käsitellään, seuraavan tuomioistuinistunnon ajankohdasta, asiassa annetuista päätöksistä, tehdyistä valituksista sekä oikeudenkäynnin tuloksesta.

Tuomioistuinten toimintakertomukset julkaistaan myös [tuomioistuinhallinnon](#) verkkosivustolla.

Ajankohtaista tietoa **tuomioistuinjärjestelmään liittyvistä oikeuspoliittisista kysymyksistä** julkaistaan myös [oikeusministeriön](#) verkkosivustolla. Portaali on käytettävissä myös englannin kielellä.

Sähköistä tietoa korkeimmasta oikeudesta ja sen toiminnasta on saatavilla [korkeimman oikeuden](#) verkkosivustolla. Portaali on käytettävissä myös englannin kielellä.

Juristit (asianajajat)

Organisaatio

Juristit (asianajajat) ovat riippumattomia oikeusalan ammattilaisia, jotka tarjoavat oikeudellista apua, puolustavat ja edustavat henkilöiden oikeutettuja etuja tuomioistuimessa ja esitutkinnassa, tarjoavat oikeudellista neuvontaa, laativat oikeudellisia asiakirjoja sekä suorittavat muita oikeudellisia tehtäviä.

Juristit (asianajajat) ovat oikeuslaitoksen edustajia, jotka hoitavat tapauksia missä tahansa Latvian tasavallan tuomioistuimessa tai esitutkintaelimessä sen jälkeen, kun riidan osapuolet, vastaajat tai muut asianomaiset (asiakkaat) ovat valinneet ja päättäneet pitää heidät, sekä laissa säädettyjä tapauksia tuomioistuimen presidentin, esitutkintaelimen johtajan tai Latvian asianajajaneuvoston puolesta. Asianajajat (juristit) antavat myös muunlaista oikeudellista apua laissa säädetyn menettelyn mukaisesti <http://www.likumi.lv/doc.php?id=59283>.

Latviassa voivat toimia asianajajina

Latvian kansalaiset

EU-kansalaiset, joille on myönnetty asianajajan/juristin pätevyys jossakin EU-maassa (EU-maiden asianajajat)

muut ulkomaalaiset asianajajat, jotka eivät ole EU-maiden asianajajia mutta jotka saavat harjoittaa asianajajan ammattia Latviassa sitovien oikeudellista apua koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Kaikki valantehneet juristit (asianajajat) ovat oikeusalan riippumattomia ammattilaisia, jotka ovat yhdistyneet Latvian asianajajaliitoksi (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*). Liitto on riippumaton, kansallinen valantehneiden asianajajien ammatillinen elin. Latvian asianajajaliitolla on seuraavat elimet:

valantehneiden asianajajien yleiskokous, Latvian asianajajaneuvosto, tilintarkastusvaliokunta ja kurinpitovaliokunta.

Oikeudelliset tietokannat

Latvian asianajajaliiton ja **Latvian asianajajaneuvoston** toimintaa, lakeja ja asetuksia, juristeja (asianajajia) ja tuomioistuihin, joissa he toimivat (yhteystiedot mukaan luettuina), sekä muita **Latvian oikeudellisiin ammatteihin** liittyviä kysymyksiä koskevia tietoja on [Latvian asianajajaneuvoston](#) verkkosivustolla.

Notaarit

Organisaatio

Oikeusviranomaisten valvonnassa olevat notaariasiat annetaan julkisten notaarien hoidettaviksi [notaarilaissa](#) säädetyn menettelyn mukaisesti. Julkiset notaarit ovat osa oikeuslaitosta ja sidoksissa aluetuomioistuimiin. He suorittavat heille laissa säädettyjä tehtäviä. Tehtäviään hoitaessaan julkiset notaarit vastaavat virkamiehiä. Julkiset notaarit ovat ammattitoiminnassaan taloudellisesti itsenäisiä. Heidän palkkioistaan päättää [valtioneuvosto](#).

[Notaarilain](#) mukaan julkiset notaarit

laativat notaarin vahvistamia asiakirjoja

antavat notaarin todistuksia

ottavat talletettavaksi rahaa, arvopapereita ja asiakirjoja

ottavat talletettavaksi esineitä, joihin kohdistuu velvoite

hoitavat perintöasioita

laativat omaisuuden ositusta ja jakamista koskevia ehdotuksia laissa säädetyissä tapauksissa

hoitavat avioeromenettelyitä (edellyttäen, että kumpikin aviopuoliso on hyväksynyt tämän kirjallisesti eikä heidän välillään ole ratkaisematonta oikeusriitaa)

hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

[Notaarilain](#) mukaan julkiset notaarit voivat myös

huolehtia oikeuksien vahvistamisesta ja turvaamisesta kiinteistörekistereissä sekä oikeuksien kirjaamisesta ja oikeuksien ja muiden tietojen turvaamisesta valtion kiinteistörekisterissä ja yritysrekisterin ylläpitämissä rekistereissä

hankkia julkisilta, kunnallisilta ja yksityisiltä laitoksilta sekä virkamiehiltä ja yksityishenkilöiltä lupia, todistuksia ja muita asiakirjoja, joita tarvitaan sellaisten asiakirjojen vahvistamiseen tai varmentamiseen, jotka notaarin on määrä todentaa ja todistaa oikeiksi

laatia luonnoksia julkisen notaarin toimintaan liittyvistä asiakirjoista, sopimuksista ja muista vastaavista sekä laatia jäljennöksiä ja käännöksiä

tarjota muuta oikeudellista apua

sovitella virallisesti hyväksyttynä sovittelijana [sovittelulaissa](#) säädettyjen säännösten ja menettelyjen mukaisesti.

Alan riippumaton kansallinen toimialajärjestö on Latvian julkisten notaarien liitto (*[Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija](#)*).

[Latvian julkisten notaarien neuvosto](#) (*[Latvijas Zvērinātu notāru padome](#)*) toimii julkisten notaarien edustus- ja valvontaelimenä sekä Latvian julkisten notaarien liiton hallinto- ja toimeenpanoelimenä. Se hoitaa [notaarilain 230 §:ssä](#) säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa julkisten notaarien toimista ja määrästä, siitä, mistä julkisen notaarin löytää, sekä muista Latvian notaarijärjestelmään liittyvistä kysymyksistä annetaan

[Latvian notaarien](#) verkkosivustolla.

Ulosottomiehet

Organisaatio

Ulosottomiehet (*[Zvērināti tiesu izpildītāji](#)*) ovat oikeuslaitoksen jäseniä. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat tuomioistuinten ja muiden toimielinten päätösten täytäntöönpanotoimia sekä heille laissa säädettyjä tehtäviä.

Ulosottomiehet ovat riippumattomia oikeusalan ammattilaisia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He hoitavat tehtäviään riippumattomasti, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Ulosottomiesten virantoimituksessa esittämät vaatimukset ja määräykset ovat kaikkia osapuolia sitovia Latvian alueella.

Ulosottomiehet hoitavat tehtäviään sen aluetuomioistuimen alueella, jonka alaisuudessa he työskentelevät. Ulosottomiesten määrästä, viroista sekä toiminta-alueesta ja sen rajoista päättää valtioneuvosto.

Ulosottomiehet soveltavat tehtäviään hoitaessaan [siviiliprosessilakia](#) sekä muuta lainsäädäntöä. He noudattavat Latvian ulosottomiehiä edustavan ja valvojan elimen, Latvian ulosottomiesten neuvoston, hyväksymiä menettelyjä ja oikeuskäytäntöön perustuvia suosituksia.

Oikeudelliset tietokannat

[Latvian ulosottomiesten neuvoston verkkosivustolla](#) on tietoa ulosottomiesten toimistojen sijainnista, heidän ammattiaan sääntelevistä oikeussäännöistä ja Latvian ulosottomiesten neuvoston toiminnasta. Portaalien tiedot ovat saatavilla toistaiseksi ainoastaan latviaksi.

Maksutonta oikeusapua antavat organisaatiot

Latviassa ei pidetä luetteloa tällaisista organisaatioista.

Linkkejä

[Syyttäjälaitos](#)

[Rahanpesun torjuntayksikkö](#)

[Latvian kansallinen tuomioistuinportaali](#)

[Tuomioistuinhallinto](#)

[Latvian asianajajaneuvosto](#)

[Latvian notaarit](#)

[Latvian ulosottomiesten neuvoston verkkosivusto](#)

[Latvian tasavallan oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 31/05/2023

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.